

ЭНГСИЭЛИ

Намулууһун хаһыата 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1999 с.
Балаһан ыйын
11
күнэ
субуота
№ 112 (8641)

“Тыл - омул баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биридди норуот бэйэтин ураты майгынаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр сувереннай бырааптаах.”

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

Ходуһа суугуна

ОТТООҔУН САЛҔАНАР

Балаһан ыйын 6 күнүнээҕи туругунан улууска 29104 тонна от чөмчөтүлүннэ. Былырын бачаларга 34120 тонна оттоох этибит. Онон сылааҕы сорууда билинги туругунан 85,6 бырыһыан толорулуна.

Кэлин күннэргэ көбөкөттөр оттоонунга өрө көбөн табыстылар. Кинилэр сылааҕы соруудахтары 121,5 бырыһыан толордулар уонна 2400

тонна оту кэбистилэр. Ити курдук Салбан 102,9, Арбын 102, Модут 111, Партизан 111, Хамафатта 100,3 бырыһыан сылааҕы соруудахтары толордулар. Үөдэй 94,1, I Хомуустаах 94,2, Бөтүн 90,7, Таастаах 93,2 оттоонор сылааҕы соруудахтары толоролоро чугаһаата.

Уруккутун курдук II Хомуустаахтар окко сибиэһэниэлэрин хомуйбакка олороллор, кинилэр сводка көрдөрөрүнэн 36,4 бырыһыан оттоотулар. Фрунзелар бырыһыаннара 62,7, никольскайдар 63,9, хатырыктар 60,6, хатын арыылар 69,1 бырыһыан оттоохтор уонна тинэххэ соһуллан иһэллэр.

Кураан күннэр туралларынан сибиэстээн сылааҕы соруудахтары — 34 тыһ. тонна оту бу күннэргэ чөмчөтө охсорго диэн сорук турар.

Балаһан ыйын 8 күнүгэр биһиги улууспутугар доруобуйа харыстабылын министринэн саҥа аһаҕыт Егоров Иван Яковлевич ыалдьыттаата. Кини I Хомуустаах, Партизан нэһилиэктерин учаастактааҕы балыһаналарыгар, улуустааҕы киин балыһаҕа, поликлиникаҕа сырытта. Улуус дьаһалтатын баһылыга А.Н. Ядреевы, киин балыһа коллективин кытта көрсүстэ.

Министри доруобуйа харыстабылын министровотын кылаабынай эпидемиолога Госхоржевич Е.Я., республиканскай балыһа генеральнай директорун эмтиир чааска солбуйааччы Попов В.С., улуус дьаһалтатын баһылыгын солбуйааччы Баишев Н.Н. арыаллаатылар.

И.Я. Егоров киин балыһа коллективин кытта көрсүүһүн улуустааҕы балыһа кылаабынай враһа Макаров В.В. салайан ытта.

Кэпсэтиигэ тыл этилэр: Попов А.А., киин балыһа кылаабынай враһын техникскай чааска солбуйааччы, Павлов В.М., үлэҕэ куттал суох буолуутун техникатын инженерэ, Крылова В.П., киин аптека сбиэдиссэйэ, Семенов И.К., киин балыһа кылаабынай враһын эмтиир чааска солбуйааччытын э.т., Сыромятников В.М., стоматолог-врач, Никонова С.И., оҕо отделениеын сбиэдиссэйэ, Хохолова В.С., санэпидназор кылаабынай враһа, Шамаева К.Н., тубдиспансер кылаабынай враһа. Ыалдьыттарбыт Попов В.С., Госхоржевич Е.Я. уонна министр Егоров И.Я. санааларын атастастылар.

Тыл эппиттэр эмп тэрилтэлэрин үбүлээһин итэҕэһин, өрөмүөнгэ үлэлээбит дьон хамнастара үс сылга тийэ кыайан төлөмөтүн, өрөмүөнү ытыгыга тоһоҕо, кырааска атыылаһар харчы суоҕун, балыһаҕа сытан эмтэнээччилэри аһылыгынан хааччылы кырыымчыгын, балыһаналар техникскай хааччылылары мөлтөбүн, баар техника, оборудовани эргэлэрин, олохтоох дьаһалта доруобуйа харыстабылын болгомото ылан көдүүстээх көмөнү оҕорботоһуна кэлээри турар кыһыны этэниг туруур уустуктардааҕын, харчы суоҕунан баһаартан сэрэхтээх буолууга огнетушитель кыайан атылаһыллыбаттары, онон предписаниелар, ыстааптар элбэхтэрин этилэр.

Бюджеккэ харчы суоҕунан оҕо отделениеа, роддом, суһал көмө эминэн хааччылыгыта ирдэбилгэ эппиэттээбитин, кыһалдаттан үбүлээһин ыстатыйаларын бул куйуу таһаарыларын, сэрин, тыыл ветераннарын, инбэлииттэр эмтиригэр чэпчэти көрүлүбүтүн, врачтар ыарыһахтары приемна-

аһыннарыгар саҥа нормативы олохтуур наадатын бэлиэтээтилэр. Доруобуйа харыстабылын тэрилтэлэрин, суһал көмөнү, тубдиспансеры саҥа массыналарын, киин балыһаны, тубдиспансеры рентген аппараттарынан хааччылыны, үбүлээһини бэрээдэктээһини туруорустулар. Ааспыт кыһын терапевтической отделение олус тымныйбытын аһыннылар. Кэпсэтиигэ эмп үлэһиттэр тус бэйэлэрин кыһалдаларын өспитилэр. Үгүс эдэр специалистар, врачтар хаарбах дьыллэргэ куортаманан оло-

буойа харыстабылыгар реорганизацияны ыттар сөптөөбүн бэлиэтээтэ.

Егоров И.Я., доруобуйа харыстабылын министр.

— Олох-дьаһах сатарыйбыт билинги кэмигэр, доруобуйа харыстабылын курдук киин салааны салайы уустуктардаах. Илиннин ыйдын, бирикээһи суруйдун да үлэ-хамнас үмүрүйбэт. Доруобуйа харыстабылын салайы дириг билини, үгүс опыты эрэйэр.

Билинги врач ыарыһы сэрэтиинэн дьарыктаныахтаах. Ыарыһы эрдэтинэ билэн эмтиэхтээх. Утүөрбүт ыарыһа сөптөөх кэмигэр реабилитацияны барыахтаах. Ыарыһы эрдэтинэ сэрэтии - доруобуйа харыстабылын сүрүн хайысхата.

Кини доруобуйата тулаһыр эйгэтэн тутулууга 20 бырыһыанга тэҥнээһэр. Манна ядернай дэлби тэптэриилэр, уоһурдууга химияны туһаныы содуллара, салгыны, сирибуору промышленность киртиитиэ, табахтааһын, арыгылааһын, наркомания кириэллэр.

20 бырыһыан удьуордааһынтан тутулуктаах. Итини сахалар былыргыттан билэллэр. «Уруу ырааҕа, уу чугаһа ордук» - диэн өс хоһооно кэргэннииниэ туһаннаах.

50 бырыһыан чөл олох ылар. Доруобуйа харыстабылыгар саҥаны, уларытыны киллэрии билинги олох ирдэбилэ. Саха сиригэр реорганизацияны Нам улуунуттан саҕалыбыт. Уларыты кириитигэр эмп тэрилтэлэригэр штаты сарбийбакка, ыарыһахтар сытан эрэн эмтэнэр куйкаларын ахсаанын аччаппакка, атыннык толкуйдаан, билинги структурабытын ордук көдүүстээхтик уларытан, бары сүбэһин үлэлиирбит наада.

Кадрдары бэлэмнээһингэ болгомотону күүһүрдүөхпүт. Специалистар квалификацияларын үрдэтиигэ элбэх үп-харчы ороскуоттанар. Ону аччатар, хаачыстыбатын тупсарар инниттэн, Дьокуускайга медицинскэй кадрлар билилэрин-көрүүлэрин үрдэтэр киини тэрийиэхпит.

Иннибитигэр сорук туруорунан, былааннаахтык эрэ үлэлээтэхпитинэ ситиһилиэниэхпит. Киннэммит үбүлээһини үөртэтэн көрөн, биир ордук ньыманы талыахпыт.

Улуустааҕы киин балыһа кылаабынай враһа В.В. Макаров көрсүүһүнү түмүктээтэ.

Грипп эпидемията күһүн уонна саас күөдүйэрин, ону утары прививканы күһүн онгорор орду-гун, улууска гепатит элбэтин, дору-

ХОМУУР ҮЛЭТЭ ҮГЭННИИР

Улууска туораахтаах культуралары хомуйуу бу күннэргэ үгэһэн барар. Ол курдук И.И. Бережнев салайар баһынай хаһаайыстыбата 53, «Сэргэ» (Герасимов В.И.) 60, «Бурдук» (Кривошапкин В.Г.) 50 гектар туораахтаах культураны хомуйдулар.

«Сухаһыт», «Туораах», «Сурдьул» уонна Хатын Арыытан Д.И. Саввин салайар МТС хаһаайыстыбалара эмиэ үчүгэйдик үлэлииллэр. Партизантан «Сындыс», «Бүтэй иһэ» хаһаайыстыбалар бу күннэргэ күргүөмнээхтик хомуйа сылдьаллар.

Балаһан ыйын 6 күнүнээҕи туругунан улууска барыта 750 гектар туораахтаах культура хомулунна, хас гектар ахсыттан ортотунан 8 цн. үүнүү кэллэ.

Хортуоппуйу хостооһун эмиэ күүскэ бара турар. Ол курдук А.А. Кузьмин салайар «Кэскил» баһынай хаһаайыстыбата 40 га сиртэн хортуоппуйун хостоото. И.В. Охлопков хаһаайыстыбата 18 ганы хостоото. «Нам» УПК 15, «Үүнэр» ПК 5 гектар сиртэн хортуоппуйу хостоотулар.

Улуус үрдүнэн быһа барыллан 180-ча га сиртэн хортуоппуйу хостоонно уонна гектартан ортотунан 92 цн. кэллэ.

Оҕуруот аһын 40 гаттан хомулунна. Сабадалаһын быһыгынан гектар ахсыттан 100 цн. үүнүү кэллэр. Бу кураан күннэр туралларынан үгүс хаһаайыстыбалар хомуур үлэтин кыаһын ыларга дьулуһан үлэлииллэр.

ТУТУУБУТ, БЭЙЭБИТ КУРДУК, БЫТЫКТАНААРЫ ГЫННА

1999 сыл — кырдыагастар сыллара

Быйыл 1999 с. кырдыагастар сылларынан биллэриллибитэ. Дьэ онно сөп түбэһиннэрэн Нам селотун сэрин, тыыл ветераннара, пенсионердар, дьонтон хаалымаары, кэлэ-бара сылдан кириэн сынһанар, күннээҕи кыһалҕаны, үөрүүнү-көтүүнү да үлэстэр сирдээх буолаары балаһан туттарга быһаарыммытара. Бу балаһанынан сирдэтэн үлэ-хамнас үөскүүбүтүн дьэ баҕа санаалаах үлэһитин быйыл саас муус устар 20 күнүттэн сабадалан көҕдөйүн уонна подсобнай өттүн бүтэрдүбүт.

Манна материалнай уонна сүбэ-ама өттүн село дьаһалтатын баһылыга Корякин Д.П. онгорор. Хас да төгүл тэрилтэлэри кытта бу үлэҕэ күүс кыайарынан көмөлөһүн диэн сүбэлэһэ сырыттыбыт.

«Быйан» АО буор таһан, транспорунан улахан көмөнү онгордо. Онтон атын тэрилтэлэр тоҕо эрэ кыахтарын көрүнэн көмө оноро иликтэр. Оннооҕор бэйэбит маспыт пилормаҕа кыайан эрбэммэккэ үлэбит тохтоон турар.

Онтон ыңгыры ылынан харчыны хомуйуубут олус мөлтөх. Сэри ветераннара уонна сорох нэһиликтэр ветераннарын сбиэптэрэ хомуйан ыһыттыт үлэтин ити тууга барытын ороскуоттаатыбыт.

Тутуу матырыяала, транспорт ороскуота олус ыарахаттар. Онтон үлэ төлөбүрэ эмиэ билинги сыана быһытынан. Билигин харчы онтон-мантан кэлэр да сирэ

суох курдук. Пенсионердар ыйдааҕы пенсияларын биер бырыһыаныгар эрэнэр этибит да кыайан коммундубата. Баара-суоҕа сайын устата 3-4 тыһ. солк. кириэ. Улуус салалтата бу тутууга болгомотун ууран тэрилтэлэри кытта кэпсэтии ытыгы дьэ билигин да эрэнэбит.

Кырдыагастарбыт дьэ бүтэрин олус кэтэстилэр. Күн-дьыл баран иһэр. Кинилэр да тугу эмэ көрөн санааларын-оноолорун сэргэхситэн хаалыахтары баҕараллар.

Бара сатаан пенсионнай холбоһук сбиэте бу ый 4 күнүгэр сүбэлэһэн баран пенсионердарга дьэин сылдан билсэн сүбэлэһэн биер бырыһыан харчыны балаһан ыйыттан саҕалаан хомуйарга диэн сүбэлэстибит.

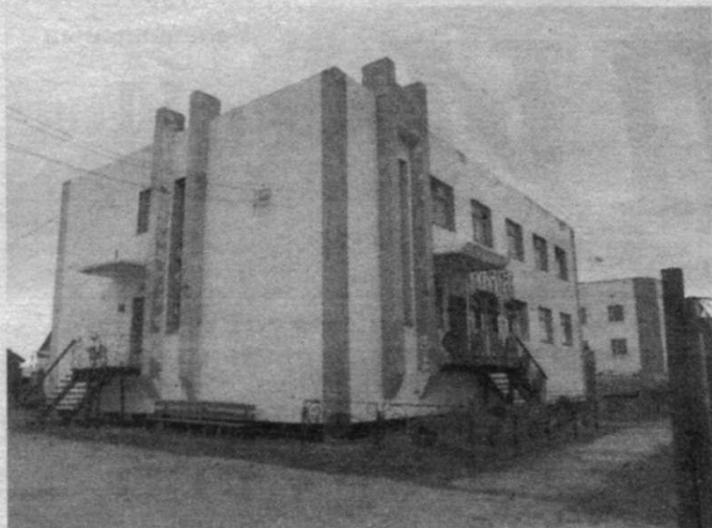
Онон убаастабыллаах кырдыагастар, бука диэн баалааман. Бу үп хомуллууга биһиэхэ кыамматтарга барытыгар да хайа эмэ өттүнөн көмө буолуо. Онон сөптөөх үлэни-хамнаһы пенсионнай сбиэте ытыгы тустаах.

Кырдыагастар дьыллэргэ улууспут 200 сылын туолбут сылын балаһан ыйыгар үлэҕэ кириэ диэн эрэлбитин сүтэрдүбүт.

Бар дьоммут сөпкө өйдөөн өйөөн, күүс-көмө буолун!

В. КОЛЕСОВ,
Нам селотун ветераннарын сбиэтин председателэ

В. СЫРОМЯТНИКОВ

миестэлэрин тэрийэр буоллаҕа дии. Билигин кырылыһыыр заводка 25 киһи үлэлиир. Эскөтүн, завод тэриллибэтэ буоллар, бу дьон үлэ биржатыгар учуокка туран, үлэтэ суохтарын иһин пособие ыла-ыла сытыа этилэр. Санаан көрүн, 25 киһини биир-икки сыл тухары иитэр бюджетка төһө ноҕоруускалааҕын. Онон, улуус дыһалтата завод итиинэн хааччыллыгытын ороскуотун 80 тыһ. солк. сабан кэбиһэн сана үлэлээн ээр дьонго көмөлөстө. Оттон огранициктар кыраттан саҕалаан улаханга тийэ маастарыстыбаларын үрдэтэн иһэллэр.

— Урут барбыт огранициктар күн бүгүнгээнгэ диэри кэла тураллар, кэлиэхтэрин да наада, — диин салгыыр В.П. Шестаков. — Ылан көрүөбүг, ичигэс дьиз иһигэр олорон эрэн үчүгэйдик үлэлиир, нуорманы аһары толорор дьон хамнастара үрдүк.

Сыл түмүктэниэр диэри завод үлэһиттэрэ улахан таастарга үлэлиир былааннаахтар. Онон, сырые орто сыаната бастаан саҕалыһыларга 150 доллар эбит буоллаҕына, билигин 1 карат иһин 412 долларга тэннэспит. Манна барыс (валютная эффективность) үрдүүр өтө көстөр. Сырые эффективна, холобурдаан эттэххэ 150 доллартан орто сыанатынан тахсар. 150 доллартан 10 даҕаны бырыһыаны ылар эбит буоллаҕа, 1 каратка баара-суоҕа 15 эрэ доллар тиксэр. Оттон 412 доллартан 10 бырыһыанын ылаҕа — 41 доллар хаалар. Онон, сырые асортимена уонна орто сыаната үрдүүр сүрдээх элбэти биэрэр. Билигин алмаһы кырылааччылар 4-6 гренердээх тааска үлэлииллэр. Ону таһынан огранициктар 10 караттаах тааска тийэ үлэлииргэ маастарыстыбаларын үрдэтиэхтэрин наада.

Завод директора Виталий Прокопьевич Шестаков.

Прокопьевич кэпсэбитин курдук, завод Нам улуугуругар атаҕар турар кыахтаныаҕа.

Директор кабинетыттан тахсары туран, Виталий Прокопьевичтын бииргэ үлэлээр туһунан кэпсэтибит. Биһиги улууспутугар «Туймаада-Даймонд» ААО акцияларын тутан олорор дьонноор баалара чаччы. Оттон Намнааҕы кырылыһыыр завод ити компания саастабыгар эмиэ киирэр. Ол иһин завод үлэһиттэрэ компания күннээҕи үлэтигэр даҕаны, акционердарын мунньахтарыгар даҕаны активнайдык кыттар буоланнар информацияны барытын истэбилэ ололорлор. Ол иһин Виталий Прокопьевич компания, завод үлэтин туһунан сонуннары биһиги хайаппытыгар үгүстүк биэрэргэ сөбүлөстө. Онон эһиги, күндү ааҕаччылар, Намнааҕы завод атаҕар хайдах туран эрэрин туһунан куруук биһиги хайаппытыгэр нөнүө истэ-билэ сылдыаххыт. Кыгкырлыгкыр кырыылан, кэрэ-бэлиэ күндү таас!

Кирилл ЧЕРЕПАНОВ

КЫРАТТАН — УЛАХАННА

Улууспут промышленноһын биир тутаах тэрилтэтинэн, биллэн турар, Намнааҕы алмаһы кырылыһыыр завод буолар. Завод 1992 сыллааҕа тэриллибит эрээри дьин-чаччы үлэтин бу кэлинги эрэ сылларга саҕалаата. Хата, 1999 сыл олунньутуттан ыла Намга «Эрэл» фирма филиала тэриллэн, завод үлэтигэр күөс-көмө буолбут.

— Уруккута биһиги кылаабынай сыалбытынан кыра таастары кырылааччылар буолар этэ, — диир завод директора Виталий Шестаков. — Олох бытархай таастарын үлэли ололорбут. Ол бытархай таастарга огранициктарытын, технологтарытын эрчийэн улахан таастары кырылааччыларга көстүбүт. Ити быдан барыстаах. Ылан көрдөххө, эскөтүн кулун турарга 30 тыһ. доллардаах сырыену чочуйбут эбит буоллаҕына, сибилегин атырдыах ыйын түмүгүнэн 100 тыһ. доллардаах бордууксуйа оҕоһуллан тахсар буолла.

Ити курдук, завод огранициктара кыра тааһы кырылааччыны баһылаан баран, улахан тааска көһүөхтээхтэр эбит. Завод, биллэрин курдук, 1993 сылтан ыла үлэлиир. Оттон ыла биэс сыл иһинэн завод туох баар станочнай паркага эргэрэн үлү саахалланан бүппүт. Ону 1999 сыл аһарын иһинэн толору чөлүгэр түһэрэн, өрөмүөннээн балачка элбэх үлэни ыһыппыттар.

— Заводка 25 киһи үлэлиир, — диин Виталий Прокопьевич кэпсэтин салгыыр. — Биир киһи тааһы эрбээччи (распиловщик), икки обдирщик баар. Тоҕус киһи огранициктар станокка үлэлииллэр. Кулун тутарга орто хамнастара 1,5 тыһ. солкуобай эбит буоллаҕына, атырдыах ыйыгар огранициктар хамнастара 3,5 тыһ. солк. буолла. Хамнастарын кээмэйэ хайдах үлэлииллэриттэн тутулуктаах. Ол курдук Александр Муксунов, Константин Макеев уонна Татьяна Олесова ситиһиллээхтик үлэлээн 4-5 тыһ. солк. хамнастаннылар. Биһиги үлэһиттэригэр орто саастарынан 30-ка тийбэттэр.

Оҕоһуллубут бордууксуйаны завод «Эрэл» фирмага туттарар эбит. Оттон «Эрэл» ону экспортка таһааран атылыһыыр эбит. Кыра завод бэйэтин күүһүнэн бордууксуйатын экспортка кыайан таһаарбат. Виталий Прокопьевич сээр-

гириинэн, Москваҕа алмаһы тутар уонна экспорттар «Алмазювелирэкспорт» диин тэрилтэ 300 тыһ. доллартан кыра суумалаах бордууксуйаны тутпат эбит. Онон, завод туттарбыт табаарын «Эрэл» Израильга уонна Бельгияга таһаарар.

— Итинник каналы булбут фирмалары кытта «Туймаада-Даймонд» холботолоон үлэлиир, — диир Виталий Прокопьевич. — Бороҕон уонна Майа заводтара ЭПД «Туймаада-Даймонд» диин тэрилтэни нөнүө үлэлииллэр. Оттон Таатта завода «ДДК ЛТД» ООО диин тэрилтэни кытары үлэлиир. Амма гранильной завода «Туймаада-Краун-Даймонд» ООО тэрилтэни кытары сибээстээхтэр. «Туймаада-Даймонд» «Центр производства» диин баар. Туспа эмиэ юридическай сирэй, бэйэтэ завод. Ол тэрилтэ бордууксуйаларын Бэрдьигэстээх уонна Чурапчы гранильной заводтара туттараллар. Ол заводу кытта бииргэ эмиэ экспорттылар. Ол онук схеманан билигин «Туймаада-Даймонд» үлэли ололор. Урут бордууксуйа барыта «Туймаада-Даймонд» биир сиргэ туттарыллар уонна биир каналынан атылынар буоллаҕына, билигин «Туймаада-Даймонд» элбэх каналынан атылыһыыр. Ол иһин туруга үчүгэй. «Туймаада-Даймонд» биир тэрилтэни тутуһан, ол тэрилтэ алмаһы кыайан батарбатарына, кырылааччылар заводтар нооотураллар. Билигин кырылааччылар алмааспыт элбэх каналынан атылынар. Ол аата, ханнык эмэ биир тэрилтэ алмаһы кыайан батарбатарына, оттон атыттар үчүгэйдик атылыһы ололор буоллаҕына, компания барыһыгар. Онон, ити саҕа салалта «Туймаада-Даймонд» кэлиэбиттэн, онук линияны ылан үлэлээн билигин компания үлэтэ көстөрүк сэргэхсийдэ уонна атаҕар турда.

Завод үлэтигэр улуус салалтата сүрдээрин диин көмөлөспүт. Чуолаан итиинэн хааччылы чааһыгар өйөөбүт. Завод ыйдааҕы ороскуотун 13 бырыһыана итиинэн хааччылыһыа тиксэр. Ол иһин заводу итиги ороскуотуттан 80 тыһ. солк. улуус дыһалтата төлүүр. Ити улууспут салалтата промышленность сайдытыгар сөптөөх линияны тутуһарын көрдөрөр. Улууска промышленность сайдытыга олохтоох нэһилииннээҕэ үлэ сана

караттаах тааска тийэ үлэлииргэ маастарыстыбаларын үрдэтиэхтэрин наада.

— Билигин Бүтүн Россия үрдүнэн кризис, финансовой депо буолбутугар нэһилииннэ оҕустардаҕа дии, — диин санаатын үлэстэр Виталий Прокопьевич. — Инньэ гынан, алмаас тааска, бриллиантга ким да улахан охтубат. Күннээҕи аскын ылбаккаҕын ол бриллиант атылаһа сылдыан дуо? Ол иһин билигин толору экспортынан дьарыктанарга соруннубут. Бордууксуйа 95 бырыһыана экспортка барар. Россияга алмаас оҕоһуктар атылаһа кыайан баратарын кылааччы баһаарар буоллаҕа манньк. Ювелирнай тэрилтэлэр атылаһыт алмаастарын иһин кыайан төлөспөттөр, тоҕо диэтэргит, доллар курса үрдээбитин түмүгэр кинилэр оҕоһуктара атылаһа кыайан барбат. Нэһилииннэ кыайан ылбат, ол иһин барыта тас дойдуларга атылынар. Олох кыратын, чэпчэки тааһын эрэ ылан ювелирнай оҕоһукка туруораллар. Улахан тааһы ылан туруорар кыахтара суох. Тоҕо диэтэххэ, биир карат аһардаах, орто характеристикалаах тааһын 65 тыһ. солк. буолар. Оҕоһукка турдаҕына, ону ким ылаҕай, доҕор? Ылар кыахтара суох. Массына диэбиккэ дьылы, биир массына сыаната буоллаҕа.

Алмаас уонна бриллиант сыаната барыта долларынан кээмэйдэнэр. Ол иһин Америка валюта төһө-аллара «ыстаналаатара» сыанара эмиэ охсор. Доллар курса төһө буолар да, оччонон алмаас сыаната уларыйа турар. Оттон тас дойдулар онуоха кыһаллыбаттар. Кинилэр син биир валютанан төлүү туруор буоллаҕа дии, төһө да буоллун. 1998 сыл атырдыах ыйын 17 күнүгэр Россияга буолбут кризис промышленность атаҕар турарыгар көмөлөстө. Экспортнай табардары оҕорон таһаары Россияга үрдээн ээр. Билигин табардарын валюта иһин атылыһы тэрилтэлэр үчүгэй туруктаахтар. Холобура алмаас ханнык эмит тас дойдуга атылаһаҕына, ол бордууксуйа төлөбүр тэрилтэ счутугар түспүт күнүгэр Россия кийи баана бигэргэпит доллар курсугар сөп түбэһиннэрэн, киирибит валюта 75 бырыһыана солкуобайынан солбуллуохтаах. Оттон кризис буолбутугар доллар курса соһумардык үрдээн нэһилииннээҕэ алмаас

Икки сыл обдирщиктыгыр Валдийер Иванович Кузьмин.

Турт сыл огранициктары тастаах Антонина Иннокентьевна Васильева.

Огранициктар Александр Афанасьевич Муксунов заводка 1993 сылтан үлэлиир.

Тестолог Федор Николаевич Рожин.

Программа ТВ с 13 по 19 сентября

Понедельник, 13 сентября

1-я программа
Канал ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро".
 09.00 Новости.
 09.15 Поле чудес.
 10.15 "Играй, гармонь любимая!"
 10.50 Как это было. Встречи Н.Хрущева с интеллигенцией. 1962 год.
 11.30 "Семейные тайны".
 12.00 Новости.
 12.15 Телеканал "Добрый день".
 13.10 КВН-99. Музыкальный фестиваль в Юрмале. Часть 1-я.
 14.30 Программа "Вместе".
 14.55 Программа передач.
 15.00 Новости.
 15.15 Мультсеанс: "Ну, погоди!"
 15.35 Звездный час.
 16.10 "...До шестнадцати и старше".
 16.40 "ТАСС уполномочен заявить...".
 18.00 Новости (с субтитрами).
 18.15 "Смехопанорама" Евгения Петросяна.
 18.45 Здесь и сейчас.
 19.05 Понедельник с Познером. "Люди в масках". Передача 1-я.
 19.45 "Во имя любви".
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время.
 21.35 Погода.
 21.40 Война миров в триллере "Похитители тел".
 23.15 Взгляд.
 00.00 Новости.
 00.15 Футбольное обозрение.
 00.45 "Линия кино". Кинооткрытие года. Премьера фильма "С днем рождения!" 1998 год. До 02.00

2-я программа
Канал "Россия"
 06.30-09.20 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
 07.00, 14.00, 15.00 ВЕСТИ.
 08.15 "Дежурная часть".
 09.20 "Гомеопатия и здоровье".
 09.30 "Арена - спорт". Тележурнал.
 10.00 "Миледи". Телесериал (Аргентина).
 10.50 "Лето нашей тайны". Телесериал (Бразилия).
 11.50 "Гомеопатия и здоровье".
 12.00 "Слушается дело". Заседание телевизионного суда присяжных.
 12.50 "Гомеопатия и здоровье".
 13.00 ВЕСТИ.
 13.20 "Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
 14.10 "Антонелла". Телесериал (Аргентина).
 15.05 "Дикий ангел". Телесериал (Аргентина).
 16.00 "Магазин на диване".
 16.30 "Морские псы". Мультсериал (Франция-Канада).
 17.00 ВЕСТИ.
 17.20 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
 18.00 "Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия-Германия).
 19.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
 19.30 Реклама.
 19.40 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
 20.00 Туда сирэ.
 20.25 "Улуу орус кытыгыгар Эдьигээн куорат...". Суолаабы балэтээһиннэр.
Канал "Россия"
 21.00 ВЕСТИ.
 21.45 ВРЕМЯ КИНО. Дэн Кортезе в приключенческом фильме "Вулкан" (США).
 23.30 "Как жить дальше будем?" Публицистическое ток-шоу.
 23.45 "Дежурная часть".
 00.00 "Из коллекции Студии К-2": Екатерина Максимова и Владимир Васильев в программе "Коллизия".
 01.00 ВЕСТИ.
 01.30 "Магазин на диване". До 01.45

3-я программа
Канал "Россия"
 19.30 "Фонтан". Юмористическая программа.
 20.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. Премьера телесериала "Простые истины". До 21.00

Вторник, 14 сентября

1-я программа
Канал ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро".
 09.00 Новости.
 09.15 "Во имя любви".
 10.15 "Смехопанорама" Евгения Петросяна.
 10.45 "Взгляд".
 11.30 Домашняя библиотека.
 11.35 "Семейные тайны".
 12.00 Новости.
 12.15 Телеканал "Добрый день".
 13.15 КВН-99. Музыкальный фестиваль в Юрмале. Часть 2-я.
 14.30 Программа "Вместе".
 14.55 Программа передач.
 15.00 Новости.
 15.15 Счастливый случай.
 16.00 "...До шестнадцати и старше".
 16.30 "ТАСС уполномочен заявить...".
 18.00 Новости (с субтитрами).
 18.15 "Каламбур" Юмористический журнал.
 18.45 Здесь и сейчас.
 19.05 Тема.
 19.45 "Во имя любви".
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время.
 21.35 Погода.
 21.40 Однако.
 21.50 "Звезды эстрады в Кремле". Концерт к 60-летию ВДНХ (Всероссийского Выставочного Центра).
 23.50 Документальный детектив. "Проходимцы с улицы Грез". Дело 1998 года.
 00.25 Юрий Дуров в программе Андрея Макаревича "Абазур".
 00.55 Новости.
 01.10 Сериал "Пятница, 13-е". До 01.55

2-я программа

Канал "Россия"
 06.30-09.20 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
 07.00, 14.00, 15.00 ВЕСТИ.
 08.15 "Дежурная часть".
 09.20 "Гомеопатия и здоровье".
 09.30 "Арена - спорт". Тележурнал.
 10.00 "Миледи". Телесериал (Аргентина).
 10.50 "Лето нашей тайны". Телесериал (Бразилия).
 11.50 "Гомеопатия и здоровье".
 12.00 "Слушается дело". Заседание телевизионного суда присяжных.
 12.50 "Гомеопатия и здоровье".
 13.00 ВЕСТИ.
 13.20 "Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
 14.10 "Антонелла". Телесериал (Аргентина).
 15.05 "Дикий ангел". Телесериал (Аргентина).
 16.00 "Магазин на диване".
 16.30 "Морские псы". Мультсериал (Франция-Канада).
 17.00 ВЕСТИ.
 17.20 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
 18.00 "Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия-Германия).
 19.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
 19.30 Реклама.
 19.40 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
 20.00 Туда сирэ.
 20.25 "Улуу орус кытыгыгар Эдьигээн куорат...". Суолаабы балэтээһиннэр.
Канал "Россия"
 21.00 ВЕСТИ.
 21.45 ВРЕМЯ КИНО. Дэн Кортезе в приключенческом фильме "Вулкан" (США).
 23.30 "Как жить дальше будем?" Публицистическое ток-шоу.
 23.45 "Дежурная часть".
 00.00 "Из коллекции Студии К-2": Екатерина Максимова и Владимир Васильев в программе "Коллизия".
 01.00 ВЕСТИ.
 01.30 "Магазин на диване". До 01.45

Среда, 15 сентября

1-я программа
Канал ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро".
 09.00 Новости.
 09.15 "Во имя любви".
 10.15 "Каламбур" Юмористический журнал.
 10.45 Тема.
 11.25 Домашняя библиотека.
 11.30 "Семейные тайны".
 12.00 Новости.
 12.15 Телеканал "Добрый день".
 13.10 Олег Ефремов в фильме "Дни хирурга Мишкина". 1-я серия.
 14.30 Программа "Вместе".
 14.55 Программа передач.
 15.00 Новости.
 15.15 Мультсеанс: "Три лягушонка".
 15.30 Классная компания.
 15.45 Зов джунглей.
 16.10 "...До шестнадцати и старше".
 16.40 "ТАСС уполномочен заявить...".
 18.00 Новости (с субтитрами).
 18.15 Веселые истории в журнале "Ералаш".
 18.45 Здесь и сейчас.
 19.05 Человек и закон.
 19.45 "Во имя любви".
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время.
 21.35 Погода.
 21.40 Однако.
 21.50 Комедия "Ва-банк - 2, или Ответный удар".
 23.30 Лучшие автомобили мира в Москве.
 00.00 Новости.
 00.15 Программа "Цивилизация".
 00.45 Сериал "Пятница, 13-е".
 01.30 Программа передач. До 01.35

2-я программа
Канал "Россия"
 06.30-09.20 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
 07.00, 14.00, 15.00 ВЕСТИ.
 08.15 "Дежурная часть".
 09.20 "Гомеопатия и здоровье".
 09.30 "Арена - спорт". Тележурнал.
 10.00 "Миледи". Телесериал (Аргентина).
 10.50 "Лето нашей тайны". Телесериал (Бразилия).
 11.50 "Гомеопатия и здоровье".
 12.00 МОЯ СЕМЬЯ.
 12.50 "Гомеопатия и здоровье".
 13.00 ВЕСТИ.
 13.20 "Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
 14.10 "Антонелла". Телесериал (Аргентина).
 15.05 "Дикий ангел". Телесериал (Аргентина).
 16.00 "Магазин на диване".
 16.30 "Морские псы". Мультсериал (Франция-Канада).
 17.00 ВЕСТИ.
 17.20 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
 18.00 "Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия-Германия).
 19.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
 19.30 Программа передач.
 19.35 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
 19.55 Дни Мирнинского улуса в Якутске.

3-я программа

Канал "Россия"
 19.30 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
 20.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. Премьера телесериала "Простые истины". До 21.00

Четверг, 16 сентября

1-я программа
Канал ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро".
 09.00 Новости.
 09.15 "Во имя любви".
 10.15 Джентльмен-шоу.
 10.45 Понедельник с Познером. "Люди в масках". Передача 1-я.
 11.25 Домашняя библиотека.
 11.30 "Семейные тайны".
 12.00 Новости.
 12.15 Телеканал "Добрый день".
 13.15 "Дни хирурга Мишкина". 2-я серия.
 14.30 Программа "Вместе".
 14.55 Программа передач.
 15.00 Новости.
 15.15 Мультсеанс: "Разные колеса".
 15.30 "Возможно все!"
 15.45 Улица Сезам.
 16.15 "...До шестнадцати и старше".
 16.45 "ТАСС уполномочен заявить...".
 18.00 Новости (с субтитрами).
 18.15 Маски-шоу.
 18.45 Здесь и сейчас.
 19.05 "Чтобы помнили..." Виталий Доронин. Ведущий - Л.Филатов.
 19.45 "Во имя любви".
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время.
 21.35 Погода.
 21.40 Однако.
 21.50 Виталий Доронин в фильме "Свадьба с приданым".
 23.45 Внешнее зеркало в программе Сергея Шолохова "Тихий дом".
 00.15 Сериал "Пятница, 13-е".
 01.05 Новости.
 01.20 Программа передач. До 01.25

2-я программа
Канал "Россия"
 06.30-09.20 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
 07.00, 14.00, 15.00 ВЕСТИ.
 08.15 "Дежурная часть".
 09.20 Торговый Дом "Ле Монти".
 09.30 "Арена - спорт". Тележурнал.
 10.00 "Миледи". Телесериал (Аргентина).
 10.50 "Лето нашей тайны". Телесериал (Бразилия).
 11.50 "Гомеопатия и здоровье".
 12.00 "Урмас Отт с Олегом Романцевым".
 12.50 "Гомеопатия и здоровье".
 13.00 ВЕСТИ.
 13.20 "Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
 14.10 "Антонелла". Телесериал (Аргентина).
 15.05 "Дикий ангел". Телесериал (Аргентина).
 16.00 "Магазин на диване".
 16.30 "Морские псы". Мультсериал (Франция-Канада).
 17.00 ВЕСТИ.
 17.20 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
ЯКУТСК
 18.00 Программа передач, мультфильм.
 18.10 "Якутия в энциклопедии "Философия России".
 18.30 "62-я параллель".
Канал "Россия"
 19.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
 19.30 Программа передач.
 19.35 "Саха сирэ-Якутия".
 19.55 "Судьба быть лучшим". Памяти Вячеслава Степанова.
 20.50 Реклама.
Канал "Россия"
 21.00 ВЕСТИ.
 21.50 МУЗЫКАЛЬНЫЙ РИНГ - НОВОЕ ПОКОЛЕНИЕ.
 23.35 "Как жить дальше будем?" Публицистическое ток-шоу.
 23.50 "Дежурная часть".
 00.05 "Киношок-99". Церемония закрытия фестиваля. Передача из Анапы.
 01.00 ВЕСТИ.
 01.30 "Магазин на диване". До 01.45

3-я программа
Канал "Россия"
 18.00 "Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия-Германия). До 19.00
 19.30 "Клуб "Белый попугай". Юмористическая программа.
 20.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. Премьера телесериала "Простые истины". До 21.00

Пятница, 17 сентября

1-я программа
Канал ОРТ
 06.00 Телеканал "Доброе утро".
 09.00 Новости.
 09.15 "Во имя любви".
 10.15 Маски-шоу.
 10.45 Человек и закон (с субтитрами).
 11.25 Смак.
 11.45 "Семейные тайны".
 12.00 Новости.
 12.15 Телеканал "Добрый день".
 13.10 "Дни хирурга Мишкина". 3-я се-

рия (ЗаклЮчительная).

14.30 Программа "Вместе".
 14.55 Программа передач.
 15.00 Новости.
 15.15 Герой Жюль Верна в фильме "Капитан "Пиллигрим".
 16.45 "ТАСС уполномочен заявить...".
 18.00 Новости (с субтитрами).
 18.15 Джентльмен-шоу.
 18.45 Ирина Дерюгина в программе "Женские истории".
 19.15 Документальный детектив. "Операция "Топаз". Интерпол против "Князя". Дело 1998 года.
 19.45 Поле чудес.
 20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
 21.00 Время.
 21.35 Погода.
 21.40 Однако.
 21.50 Великие сыщики. Лейтенант Коломбо в детективе "Роман без окончания".
 23.15 Юз Алешковский в программе Андрея Макаревича "Абазур".
 23.50 Новости.
 00.05 Ночной кинозал. Триллер Джона Карпентера "В пасти безумия".
 01.40 Программа передач. До 01.45

2-я программа
Канал "Россия"
 06.30-09.20 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
 07.00, 14.00, 15.00 ВЕСТИ.
 08.15 "Дежурная часть".
 09.20 "Гомеопатия и здоровье".
 09.30 "Диалоги о рыбалке".
 10.00 "Миледи". Телесериал (Аргентина).
 10.55 "Лето нашей тайны". Телесериал (Бразилия).
 11.50 "Гомеопатия и здоровье".
 12.00 "Конно-спортивный праздник в Тушино".
 12.50 "Гомеопатия и здоровье".
 13.00 ВЕСТИ.
 13.20 "Два рояля". Музыкально-развлекательная программа.
 14.10 "Антонелла". Телесериал (Аргентина).
 15.05 "Дикий ангел". Телесериал (Аргентина).
 16.00 "Магазин на диване".
 16.30 "Морские псы". Мультсериал (Франция-Канада).
 17.00 ВЕСТИ.
 17.20 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
 18.00 "Слушается дело". Заседание телевизионного суда присяжных.
 19.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
 19.30 Программа передач.
 19.35 "Саха сирэ-Якутия". Информ. программа.
 19.55 "Геван". Упэ Люко.
 20.15 О подготовке г. Якутска к зиме.
 20.25 "Лик". "Возвращение в детство". Встреча с Самюэлем Рахлинным, американским журналистом, писателем, переводчиком.
 20.50 Реклама.
Канал "Россия"
 21.00 ВЕСТИ.
 21.45 ВРЕМЯ КИНО. Игорь Шаптак, Василий Мищенко и Игорь Ливанов в детективе "Крутые".
 23.45 Полицейский сериал "Жара в Лос-Анджелесе" (США).
 00.45 "Дежурная часть".
 01.00 ВЕСТИ.
 01.30 ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА.
 02.25 "Магазин на диване". До 02.40

3-я программа

Канал "Россия"
 19.30 "Горюлок". Развлекательная программа.
 20.00 "Короли российского сыска". Телесериал. Фильм 2-я. До 21.00

Суббота, 18 сентября

1-я программа
Канал ОРТ
 07.30 Народная комедия "Пропавшая грамота".
 08.45 Мультсеанс: "Шумное плавание".
 09.00 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
 09.15 Домашняя библиотека.
 09.30 Программа "100%".
 10.00 Новости.
 10.15 "Утренняя почта".
 10.50 Семейная комедия "Альф".
 11.25 Смак.
 11.45 Здоровье.
 12.15 Нина Сазонова в программе "Жизнь замечательных людей".
 12.45 Нина Сазонова и Анатолий Папанов в фильме "Наш дом".
 14.25 "Каламбур". Юмористический журнал.
 15.00 Новости (с субтитрами).
 15.15 Как это было. Рождение театра на Таганке. 1964 год.
 15.55 КВН-ассорти.
 16.25 Клуб путешественников.
 17.10 Песня-99.
 18.00 Новости (с субтитрами).
 18.15 Веселые истории в журнале "Ералаш".
 18.30 Авторская программа Г.Скорыхова "В поисках утраченного". Дина Дурбин.
 19.15 Телевизионная премьера. Трофейное кино. Дина Дурбин в фильме "Сестра его дворецкого".
 21.00 Время.
 21.45 Погода.
 21.50 Сериал "Секретные материалы".
 23.30 Коллекция Первого канала. Роберт де Ниро в фильме "Пробуждение".
 01.40 Программа передач. До 01.45

2-я программа
Канал "Россия"
 08.00 "Чемодан". "Кот в сапогах". Мультфильм.

08.30 "Папа, мама, я - спортивная семья".

09.30 "Почта РТР".
 10.00 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!"
 10.30 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
 11.00 "Сто к одному". Теленга.
 11.45 "Хорошие новости".
 12.15 "Золотой ключ".
 12.30 "Фонтан". Юмористическая программа.
 13.00 ВЕСТИ.
 13.20 ФЕДЕРАЦИЯ.
 14.00 "Урмас Отт с Андреем Вознесенским".
 15.00 "На Здоровье". Ток-шоу.
 16.05 "Приключения Астерикса". Мультсериал (Франция-Германия).
ЯКУТСК
 17.00 Программа передач.
 17.05 "Татыаас". Саха театры спектакла.
 18.35 В студии - депутат Государственной Думы Федерального Собрания РФ З.А.Корнилова.
 19.15 "Сардаана".
 19.50 Видеоархив.
Канал "Россия"
 19.55 "АНШЛАГ" и К.
 21.00 ВЕСТИ.
 21.45 ФИЛЬМ НЕДЕЛИ. Армен Джигарханян, Сергей Газаров и Леонид Куравлев в комедии "Агенты КГБ тоже влюбляются".
 23.30 Олег Газманов на "Площади звезд". Передача из ЦКЗ "Россия". До 01.45

3-я программа
Канал "Россия"
 17.00 АКУНА МАТАТА.
 18.00 МОЯ СЕМЬЯ.
 19.05 "Два рояля". Музыкально-развлекательная программа. До 19.55

Воскресенье, 19 сентября

1-я программа
Канал ОРТ
 07.30 Олег Даль в детективе "Золотые часы".
 08.50 Крестянские ведомости.
 09.15 "Возможно все!"
 09.30 "Дисней-клуб": "Утиные истории".
 10.00 Новости.
 10.10 Пока все дома.
 10.45 Семейная комедия "Альф".
 11.20 "Непутевые заметки" Дм. Крылова.
 11.35 Армейский магазин.
 12.10 Утренняя звезда.
 12.55 Сериал "Все путешествия команды Кусто". "Акулы".
 13.45 "Играй, гармонь любимая!"
 14.15 "Смехопанорама" Евгения Петросяна.
 14.45 Программа передач.
 14.50 Новости (с субтитрами).
 15.05 Футбол. Чемпионат России. "Торпедо" - ЦСКА.
 17.05 "Дисней-клуб": "Чип и Дейл".
 17.30 "Дисней-клуб": "Аладдин".
 18.00 Приглашает Концертная студия "Останкино". Владимир Меньшов.
 19.00 Владимир Меньшов в остросюжетном фильме "Чтобы выжить".
 21.00 Авторская программа Сергея Доренко.
 21.55 Мировое кино. Дольф Лундгрэн в боевике "Миньон". 1997 год.
 23.40 Футбольное обозрение.
 00.10 Ночной детектив. Сериал "Майк Хаммер".
 01.55 Программа передач. До 02.00

2-я программа
Канал "Россия"
 08.00 "Служу Отечеству!"
 08.30 "Остров сокровищ". Детская познавательная-развлекательная программа.
 09.30 "Устами младенца". Теленга.
 10.00 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!"
 10.30 "АНШЛАГ" и К.
ЯКУТСК
 11.30 Программа передач.
 11.35 "Бизончик".
 12.05 Телефестиваль "Солнечный круг". Спец.приз Министерства молодежи. "Мультиминиоры" (Намская школа N 1).
 12.10 "Кырачан".
 12.25 "Ырыа ылгыһыан". Билсин, мелодист Мария Егорова.
 12.50 Мультфильм.
Канал "Россия"
 13.00 ВЕСТИ.
 13.20 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС.
 14.00 "Закон и порядок". Телесериал (США).
 15.00 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ.
 16.00 СТАРАЯ КВАРТИРА. Год 1992. Часть 1-я.
 17.00 ДОКУМЕНТАЛЬНЫЙ ЭКРАН. "Нам не нужна ваша жизнь".
 17.30 ДОСЬЕ. "Штаб-квартира. Тайны небоскреба на Ист-Ривер".
 18.00 КИНОТЕАТР "РОССИЯ". "Король воздуха" (США).
 19.40 МИРОВОЙ БЕСТСЕЛЛЕР НА ЭКРАНЕ. Экранизация романа Даниэля Стиля. "Папа" (США).
 21.30 "Перед ЗЕРКАЛОМ".
 21.50 АГАТА КРИСТИ. ПУАРО. "Трагедия в поместье Марелон" (Великобритания).
 23.00 ЗЕРКАЛО.
 00.00 "К-2" ПРЕДСТАВЛЯЕТ: Сергей Юрский, Арчил Гомиашвили и Сергей Крылов в программе "Коллизия".
 00.55 "Дежурная часть". До 01.20

3-я программа
Канал "Россия"
 11.30 "Городок". Развлекательная программа.
 12.00 РУССКОЕ ЛОТО.
 12.40 "Мир книг с Леонидом Куравлевым". До 13.00

АСТРОЛОГ ЭШИЭТТИИР

1. Натальной астрологической карта дин тугуй?
— Халлаан куйаарыгар Күнү, Ыйы киллэрэн туран 12 планета баар, киһи төрүүрүгэр бу планеталар халаанга тарҕанан уруһуй түһэрэллэр, бу уруһуй киһи олохун «сценарийа» буолар, мантан өссө ким да куота илик.

2. Ханыат айы нэдиэлэтэри гороскоп ый билиэлэрин тахсаллар, үксээр олох сөп түбэспэт, астрологический дин сымыйа буолбатах дуо?

— Ханыат айы тахсар гороскоп Күн эрэ ананан суруллар, маны таһынан өссө 9 планета хас биридди киһиэхэ дыйар. Бу планеталар 12 бэлиэбэ тарҕана сыталлар, хас биридди ый бэлиэтигэр 30 хонуктаах, 4-түү мүнүүтэ боула-буола «халлаан уруһуйа» уларыһан иһэр, ханнык миэстэбэ олохторгуттан тутулан планеталар дыйыһыларын күүһэ ачыһыр эбэтэр улаатар уонна санаан көрүң, төһө бырыһыана сөп түбэһиэн сөбүн. Ол иһин натальной астрологической карта хас биридди киһини чопчу көрдөрөр.

3. Хантан харчы киллэриэхпин сөбүн киһи билиэн сөп дуо?

— Холобур, Б.Н. Ельцин натальной картатын көрдөххө, үбү-харчыны иккис дьыэ көрдөрөр, бу карта иккис дьыэ-тэ Дева бэлиэтигэр сытар, ол аата харчы кириитэ государственной сулууспаттан, Дева Хаһаайына Меркурий Козерог бэлиэтигэр сытар - государственной сулууса урдүкү былаас структурата буолуон сөп, Меркурий 5 дьыэтигэр сытар, ол аата өссө үбү-харчыны оворлоруттан, публичной выступленийтан, азартнай ооньулартан киллэриэн сөп, ол гынан баран, Меркурий Сатурну кытта холбоһо сытар, ол аата бу киһи харчыта улахан хонтуруола сыйдыар, хамсаабат байага кубулдатар, хайа эрэ өгөтө дыһайар, Меркурий Ураны кытта квадратура үөскэтэр, Уран 9-с дьыэтигэр, ол аата харчытын кырааныһа таһыгар уурдабына сүтэриэн сөп. Ити курдук киһи баһарар билиэххэ сөп.

4. Кэргэммин кытта олох сөп түбэһиспэппин быһылаах, ону гайдах көнөрүөххэ сөбү?

— Холобур, Билл Клинтон, натальной картатыгар, Венера Веса бэлиэтигэр сытар: киһиэхэ сөбүлэтиэн баһарар дьахтар куруук үчүгэй настарыанньаах буолуохтаах, туттара-хаптара, таһаһа-саба ис кирибэх буолуохтаах, киһи хараһын аалбат таһаһы таһыахтаах, эмискэ-эмискэ хамсаһа суохтаах, улаханньык сангарыа суохтаах, уонна киһини кытта барытыгар сөбүлэһиэхтээх, утары сангар буоллабына интэриһэ сүтэр... Онтон Ыйа Телец бэлиэтигэр, ол аата киһи толору эттээх-сииннээх, сымнаһас сыйаһас дьахталлары сөбүлүүр. Кинигинэй ылыһыр, сиркилэ иннигэр эргичиннир, киһи көрөрүгэр аһыыр түгэннэр сексуальной фантазияны үөскэтэриэн сөп. Ити холобуртан көстөрүөн, кэргэммин натальной картатын онгортон, кэргэммин сөбүлүүрүн, сөбүлэбэтиин биллэххитинэ үөскэбит проблематын туоратыаххытын сөп.

5. Доруубуйа өттүн билэххэ сөп дуо?

— Эмиэ Б.Н. Ельцины ылыаххайын. Киһи натальной картатыгар, доруубуйатын дьыэтигэр, бастакы дьыэтин хаһа-

айына Күн сытар, Козерог бэлиэтигэр, ол аата, Күн киһи сүрэхин көрдөрөр, Күнэ Халлаан оройун кытта квадратура үөскэтэр: киһи сүрэхин ыарыта профессиональной карьератын түһүүтүтэн-тахсыгыттан тутулуктаах, доруубуйатын дьыэтин хаһаайына, Сатурн, Плутону уонна Ыйы кытта утары сытар, ол аата бу ыарыта операцияга тириэрдэр уонна хроническойга кубулдулар, инбаликкэ тириэрдэр. Ити ыарытын кытта олохун монгуон сөп, ону өссө бири ыарыһаах, бастакы дьыэтигэр Нептун сытар уонна 8-с дьыэтигэр, өлүүтүн дьыэтигэр Лилиты (Чернокамерическая Луна) кытта утары турар, ол аата киһиэхэ улахан кутталы ити аспект үөскэтэр. Нептун итинник утары туруута киһи бэйэтин бэйэтэ алдытар ыарыһааһын көрдөрөр.

6. Намыт туһунан тугу кэпсээххитин сөбү?

— Нам туһунан кэмэйэ суох элбэи көпсөххэ сөп, төрүттэммит ыйа, күнэ чуолкай биллибэт буолан тас планеталарынан көрдөххө, планеталарбыт «паровоз» курдук сыталлар, төбөтүгэр Плутон, өлүү дьыэтин хаһаайына, 12 дьыэтигэр, кистэлэн дьыэтигэр сытар, ол аата биһиги быһыр өлбүт улуу дьоннорбутунан күүстээхпит, онтон туһанабыт, «паровозтун» кутуругар кистэлэн дьыэбит хаһаайына Нептун өлүүбүт дьыэтигэр 8-с дьыэтигэр сытар, өссө Ый собурууну түмүгүн кытта холбоһон сытар, ол аата утары сытар Телец бэлиэтигэр баар, талааннарбыт кыайан тахсыбакка «искусственной ырай» көрдөөн аат айаһын өнгөйөн баран сыталлар, маны биһиги таһыгар эргитиэхтээхпит, «паровозтун» иннигэр Нептуну уктуюхтаахпыт, Ый хотугу түмүгүн үлэтиэхтээхпит, ол аата Нептун духовной планета буоларын быһымытын, дьонго духовной өттүнэн сайдар кыах бириэхтээхпит, дьоммут талааннарын өлө иликтэриң таһааран ону «паровоз» онгостуохтаахпыт, онтон Плутону кутурук буоларыгар кытай астрологтара туттар ньымаларын туһанарбыт буоллар туох да куһаҕаны аҕалыа суоҕа этэ дии саныһыбын, киһилэр итинник түгэнгэ өлбүт дьонноро сытар сирдэрин сибэтиһи миэстэ курдук көрөн-истэн, онно үгэн-сүктөн, көрдөһөн, санаттан сана сиртибэ көрдөөбүтүн курдук гына алгаан-ааттаан, өбүгэлэрин сытар сирдэрин оһуобайдык көрөн олохторун уонна улаханньык инники сайдыыбытыгар көмөлөһөр дииллэр.

Уран, капиталы көрдөрөр планета, Дева бэлиэтигэр сытар, ол аата социальная хайысхалаах элбөх бытархай чаһынай тэрилтэлэр хас биридди дьыэ кэргэмнэ тирэх буолуохтары сөп, итини Уран Сатурну кытта Рак бэлиэтигэр, дьыэ кэргэни көрдөрөр бэлиэбэ, сытан үчүгэй аспегтэ үөскэтэр көрдөрөр. Нептун Юпитеры кытта 150 кыраадыһы үөскэтэр, ол аата, күүспүтүн уурдахпыттына, ордук гуманитарнай хайысханан бэчээтинэн, үөрэх тэрилталарынан, общественной тэрилтэлэринэн духовной сайдыыга уурдахпыттына улахан ситиһилиниэххитин сөп... Нам туһунан өссө да элбэи көпсөххэ сөп этэ да, бири хаһыакка барытын баттарбаккын.

7. Биһиги нэһилиэккэ олохтор дьон элбэи ыйытыахпыттын барабыт, телефонунан барытын саһаан саһылаан кэпсээбэппит, ону суругунан ыйытыахха сөп дуо?

— Нам селотун Октябрьскай уул. 28, 6-с кв. Ильина А.А. аадырыска туох кыһалдалааххытын суруйан ыйытыаххытын сөп, суруккутугар бири кэбиэр уонна төрөөбүт күнүгүт дататын, сылын, күнүн, чыһылатын, чаһын, төрөөбүт миэстэтин ыйан туран ыттааххытына, кыаһым тийэриңнэ эһиэтиэм.

ИТЫКТАБЫЛААХ МИХАИЛ ИННОЕНТЬЕВИЧ ТЕРЮТИН!
Нам улуһун дьаһалтата уонна улуустааһы сэрин, тыһыл, үлэ ветераннарын сэйиэтэ уһун сылларга алтыһан үлэһэбит доһорбутун, табаарыһытын, коллегабытын улуус социальной-экономической олоһо сайдарын туһугар энкилэ суох үлэһэбитин 50 сыла уонна олорон кэлбит олоһун, чугастык санаһар дьонун-сэргэң өрө көтөүллэн бэлиэтиир күн сирин көрбүтүн 70 сыла туолууларынан истинг эбэрдэлэрин тириэрдэллэр.

Күндү таһыыр кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин ФЕДОРОВ АНАТОЛИЙ АНИСИМОВИЧЫ 50 саасын туолар айхаллаах күнүгүнэн ис сүрэхпиттэн сүгүрүйөн туран истинник эбэрдэлиһит, үөрэн-көтөн уруйдуубут! Таһаллаах киһибиһигэр биһигини араҕаччылаан ыалдыр дьини билбэккэ сырыт, чийинэй үлэң дьон-сэргэ ойуттан сүһэтиң, үтүө санааң хаһан даһаны уостубатын, амарах сүрэхин сылааһа намыраабатын, дууһаң куруутун үөрүүнөн сыдыаһың, инникигэ дуулуурун уһарабатын, аймах-билэ дьонун ытыктабылынан арчыланан олохун уһаатын, уйгута улаатын, ил-эйэ энгэрдэтин, дьол-соргу эрэ тосхойдуң, уруй-тускул айхал-мичил буолуохтун!
Эң төрөөбүт улуһун туһугар айылда гаһын күөх уота хас дьыэ айы кириэрин туһугар туруулаһан үлэлээ.

Кэргэмниң, уолаттарың, кийиһитэриң, сизиниэриң

Күндү улахан уолбутун, убаастыыр убайытын ФЕДОРОВ АНАТОЛИЙ АНИСИМОВИЧЫ үйэ аңардаах үбүлүүһүнэн ис сүрэхпиттэн эбэрдэлиһит!
Эһиэхэ үтүө-мааны доруубуйаны, киһи далаһыннаах үлэни, сырдык ыра санааларын туолалларыгар баһарабыт. Одолорун, сизиниэриң, бар дьонун үтүө сыһыанарыттан күүс-көмө ылан, дьол-соргу аргыстанан, үөрүү-көтүү укталланын олохун аргыһынаан Елена Прокопьевнаһын уһун үйэлэниң.

Ийэң, аҕаң, бырааттарың, балтыларың, кийиһитэриң, күтүөттэриң

МАХТАНАБЫТ
Таһыыр кэргэммин, аҕабытын, эһэбитин Неустроев Николай Федотовичы сүтэрибит ыар күннэрибитигэр күүс-көмө буолбут улусПО коллективигар (Корнилов А.И., Протопопов М.И., Протопопов Ф.К., Иванов Н.И.), гараж коллективигар, аҕабыт биригэ үлэһэбит табаарыһыгар Никитин В.П., Нам I сүһүөх оскуолатын, өгө эйгэтин түөлбөтин, киһи балыһа бухгалтериятын коллективтарыгар, аймахтарбытыгар, чугас ыалларбытыгар уонна доһотторбутугар истин махталытын тиэрдэбит.
Баһарабыт эһиэхэ үтүө доруубуйаны, үлэһитигэр ситиһилэри, олоххутугар дьолу.
Кэргэмэ, өбөлоро, сизиниэри, кийиһитэри, күтүөттэри

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

«Фото-Скан» производит:
фотопечат, проявку цветное сканирование, увеличение фотографий. Изготовление пригласительных открыток (юбилей, свадьба, новоселье), визиток, вкладышей для приветственных адресов, календарей, плакатов.
с. Нам, ул. Ленина 1 (старая почта) с 10 ч. до 18 ч. Перерыв с 13 ч. до 14 ч.

Намская ДМШ им. З. Винокурова проводит набор учащихся на новый 1999-2000 учебный год на следующие отделения:
1. Фортепианное
2. Народное (баян, домра)
3. Хореографическое
4. Художественное
Справки по тел. 2-18-82.
Администрация школы

Продается брус 12х18, 18х18х7-8м. (125 шт.)-25 т.р. Мох. Доска обрезн. и н/обрезн. толщина 40 мм. 6 куб.м. 1 куб.м.-800 руб. Кругляк 4 шт. По 10м.
Тел. посредника 23-2-55.

Продается однокомнатная приватизированная квартира в двухэтажке, 1-й этаж. Звонить после 19 часов по тел. 21-9-42.
Намнааһы педагогической училищеһа психолог үлэтэ баар. Хас да сыл психологунан үлэһэбит, опыттаах киһи наада.
Администрация

Зерновому к/х «Сухаһыт» срочно требуются:
На сезонную работу разнорабочие, оплата любой продукцией.
Хоз-во принимает картофель в обмен на зернофураж.
Продает солому самовывозом.
тел. 22-7-03 в с. Нам
тел. 23-3-60 в с. Красная Деревня

Государственный целевой беспроцентный заем на швейную машинку, приобретенный в Намском отделении №5040 АК СБ РФ на имя Григорьевой Александры Семеновны I Хомухстахского наслега, считать недействительным.

Срочно сниму квартиру или дом с газовым или центральным отоплением. Тел. 21-8-79.

Эбээ сүбэтэ

Мин сир аһын хомуйарбын олус сөбүлүүбүн. Дөлүһүнү доруубуйа туһалааһын бары билэбит. Ол да буоллар эмиз суруй-

ДӨЛҮҮҮӨН ТУҞАТА

абын. Кыра өгө саасыттан дөлүһүн сибэккитин баттаһар аннынарым, ситэ илик дөлүһүнү сапка тиһэн моонһубар кэтэрим.

Онтон буспутун сизэмэтин тибирэн кэбиһэн буолунай сиirim. Ол курдук сөбүлээн утах онгостон иһэрим. Оволорбор, сизинэрбэр иһэрдэбин.

Дөлүһөн төрдүн тымыр курдук силлэстэрин чэй онгостон иһэрдэrim. Бу алта уоммуттан тахсыаһар дээр и эри

ис-үөс, сүрэх ыарытын билбэккэ кэллим. Урукку олох киһитэ тонору-хатары, ачыктыгыры, үлэ кытаанаһын, олох ыараханьын билбит киһибин. Эмп буолар буоллаһына таптаан сибэит дөлүһүнүм доруубуйабар балаһча көмөлөстө дуу дии санаатым. Кырдьыбыт киһи ыалдыр кэмим кэлэн истэбэ буолуо да буоллар. Урут уруккаттан биригэ олохторбут ыалларбын үүнэр сирин сирдээн биздэрэни хомуйарбыт. Соторууаһыта 3 биздэрэни хомуйдум. Билигин хомуйан куурдар, хатарар бириэмэтэ.

Ыарахан сыаналаах Индия чэйигэр ороскуот-

танабыт диир дьүөгэлэрибэр, эдэр хаһаайкаларга дөлүһүнтэн чэй онгостон сүбэлиэм этэ.

Билигин сиппит дөлүһүнү тимир лискэ чараас гына тарҕата кутаһыт. Итии духоукаһа угаһыт. Урдэ килэбэчигэс хараһаһыны кытархай буолуор дээр булдукуйан кэриэрдэбит. Сойбутун кэннэ үлтү мэйиэбит бытарыйар дээр. Заварка курдук ылан оргуйбут итии ууну кутан кыратык булдукуйан баран сиидэлээн заварка курдук туттаһыт. Олох судуругу.

Онтон Иван-чай күөх сибирдэбин ити курдук онгостон эмиз чэй онгостуохха сөп (кофе курдук амтаннаах буолар). Индия эриэтин ыһаарыллыбытыттан итэбэһэ суох чэй буолар. Сиргэ мээһэ хаалар дөлүһүнү хомуйан миннигэс утах, чэй онгостон, кыһын устатыгар сайынгыны санаан, утаххытын ханнараһа, сылааһытын таһаарар утах онгостортугар сүбэлиһибин. Бэйэбит дойдубутугар үүнэр үүнэһи бэйэбитигэр ордук туһалаах буолуо.

Эбээ ААНА

Бу алта уоммуттан тахсыаһар дээр ис-үөс, сүрэх ыарытын билбэккэ кэллим.

РЕДАКТОРЫ СОЛБ. Г.К. ЭВЕРСТОВ
ОТДЕЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционной издательской система — 21141

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьыэбит аадырыһын чопчу ыйың. Автор этэрэ мэлдьи хаһыат санаатыныын бири буолбат.

Төрийөн таһаарааччылар: Саха Республикатын Правительствота, Нам улуһун дьаһалтата, редакция коллектива. СР бачыт уонна маассабай информация көнүлүн көмүскүүр региональной инспекциятыгар регистрацияһың иһэмэрэ — 10085.

Талылына уонна таһылына «Энгиэли» хаһыат редакционной-издательской систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттиң, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лисс. Индексэ — 54889. Тираһа — 2199. Бэчээкэ илии баттанна — 12:00 ч; 10.09.99 с. Сакааһын №-рэ — 112

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуһун хаһыата.
678040, Саха Республикаһа, Нам с., Октябрьскай уул. 1.
E-mail: editor62@sakharu